



Alþýðusamband Íslands

Úrræði í greiðsluerfiðleikum

- Greiðslujöfnun verðtryggðra fasteignaveðlána
- Greiðsluerfiðleikar lántakenda Íbúðarlánasjóðs
- Greiðsluerfiðleikar lántakenda lífeyrissjóðanna

Nóvember 2008 (1.útgáfa /21.11 2008)

Efnisyfirlit:

Inngangur	3
Stimpilgjöld felld niður	3
1. Greiðslujöfnun verðtryggðra fasteignaveðlána	3
Hvað er greiðslujöfnun.....	3
Hvernig virkar greiðslujöfnun.....	3
Hverjir eiga rétt á greiðslujöfnun	4
Umsókn og gildistaka	4
Skilmálabreyting án kostnaðar.....	4
Hvað um gengistryggðu lánin	5
2. Greiðsluerfiðleikar lántakenda íbúðarlánasjóðs	5
Helstu úrræði í boði	5
Samningar um greiðsludreifingu gjaldfallinna skulda	5
Vanskilum skuldbreytt í nýtt lán til 5 – 15 ára	6
Frestun á lánagreiðslum (frysting) í allt að 3 ár	6
Frestun vegna sölutregðu eignar við kaup á annarri eign	7
Lenging lána um allt að 15 ár	7
Nánari upplýsingar o.fl.	8
3. Greiðsluerfiðleikar lántakenda lífeyrissjóðanna	8
Helstu úrræði í boði	8
Frysting lána	8
Skilmálabreyting.....	8
Samráð við Ráðgjafarstofu.....	9
Miðlun upplýsinga og leiðbeiningar.....	9
Hverjir skuli einkum eiga rétt á aðstoð	9

Inngangur

Stjórnvöld, fjármálastofnanir og lífeyrissjóðir hafa unnið að því undanfarnar vikur, að styrkja og fjölga þeim úrræðum sem lántakendum banka og lífeyrissjóða standa til boða lendi þeir í vanskilum. Hér á eftir er gerð grein fyrir þessum úrræðum og hvert skal leita vilji lántakendur nýta sér þau.

Í fyrsta kafla er fjallað um nýsett lög um greiðslujöfnun verðtryggðra fasteignaveðlána en með þeim er gert mögulegt að jafna greiðslubyrði af lánum yfir lengri tíma.

Í öðrum kafla er fjallað um þau úrræði sem lántakendum lána hjá íbúðarlánasjóði standa til boð og loks er í þriðja kafla fjallað um úrræði þeirra sem tekið hafa lán hjá lífeyrissjóðum innan Landssamtaka lífeyrissjóða.

Stimpilgjöld felld niður

Samkvæmt lögum nr. [171/2008](#) sem gildi tóku þann 17.11 2008 og sem breyttu lögum um stimpilgjald, nr. [36/1978](#) skal ekki innheimt af einstaklingum stimpilgjald af skulda- og skilmálabreytingaskjölum né heldur nýjum skuldabréfum til greiðslu vanskila hjá sama aðila enda séu þessi skjöl gefin út á tímabilinu 7.10 2008 til og með 31.12 2008. Jafnframt er með öllu felld niður stimpilgjald vegna kröfuhafaskipta á fasteignaveðskuldabréfum sem til koma ef íbúðalánasjóður nýtir þá heimild sem honum er veitt til að kaupa skuldabréf fjármálafyrirtækja sem tryggð eru með veði í íbúðarhúsnæði.

1. Greiðslujöfnun verðtryggðra fasteignaveðlána

Réttur til greiðslujöfnunar byggist á lögum nr. [63/1985](#) eins og þeim hefur nú verið breytt með lögum nr. [185/2008](#) frá 17.11 2008. Þetta er sem sagt ekki nýtt úrræði heldur gamalt sem hefur verið endurnýjað til þess að mæta þörfum dagsins í dag.

Hvað er greiðslujöfnun

Með greiðslujöfnun er greiðslubyrði af verðtryggðum fasteignaveðlánnum einstaklinga jöfnuð út þannig að misgengi verðlags og launa valdi því ekki að hlutfallsleg greiðslubyrði af lánum þyngist. Greiðslujöfnun felst í því að Hagstofa Íslands reiknar nýja vísitölu, svonefnda greiðslujöfnunarvísitölu sem byggir á launavísitölu veginni með atvinnustigi. Ef afborganir reiknaðar samkvæmt þessari vísitölu reynast lægri en afborganir samkvæmt vísitölu neysluverðs er greiðslu á mismuninum frestað.

Mikilvægt er að hafa í huga, að þetta úrræði felur ekki í sér eftirgjöf eða lækkun skuldar heldur frestun þeirrar hækkunar sem verður á greiðslubyrði vegna hækkunar verðlags umfram hækkun launa.

Hvernig virkar greiðslujöfnun

Greiðslujöfnun virkar þannig að greiðslubyrði láns er stillt af miðað við stöðu launa gagnvart verðlagi á tilteknum degi. Með þessu verður til viðmiðun um greiðslubyrði sem kallað er greiðslumark.

Greiðslumark láns sem tekið hefur verið eftir 1.1 2008 er jafnt og samanlögð afborgun og vextir lánsins miðað við þann dag sem það var tekið. Ef lán var t.d. tekið þann 1.7 2008 er greiðslumark þess samanlögð afborgun og vextir þann dag þrátt fyrir að ekki sé sótt um greiðslujöfnun fyrr en í desember 2008.

Greiðslumark láns sem tekið hefur verið fyrir 1.1 2008 er hins vegar samanlögð afborgun og vextir lánsins miðað við 1.1 2008. Ef lán var t.d. tekið þann 1.7 2006 er greiðslumark þess sama fjárhæð og samanlögð afborgun og vextir voru þann 1.1 2008.

Vegna hækkunar á verðlagi eru greiðslur af verðtryggðum lánnum talsvert hærri í desember 2008 en í byrjun árs. Á sama tíma hefur launavísitala hækkað mun minna og greiðslubyrði lánanna því aukist hlutfallslega, þ.e. misgengi hefur orðið milli verðlags og launa. Þetta misgengi er fundið með greiðslumarkinu og nýju jöfnunarvísitölunni og greiðslu hans frestað. Þegar kaupmáttur eykst aftur, lækkar hlutfallsleg greiðslubyrði ekki og fer þá þessi frestaði munur að greiðast niður. Þegar kemur að síðasta gjalddaga lánsins skv. upphaflegum skilmálum og ef ekki hefur tekist að greiða til baka alla upphæðina sem frestað var greiðslu á, fjölgar gjalddögum lánsins sjálfkrafa. Ekki er hætt að borga fyrr en allur munurinn sem frestað var hefur verið greiddur til baka.

Hafa ber í huga að hinn frestaði munur ber bæði vexti og verðtryggingu frá þeim degi sem frestun á sér stað hverju sinni og allt til þess að greiðslu er lokið. Þess vegna er hvorki um lækkun eða afslátt að ræða heldur frestun sem hækkar heildarkostnað af lántökunni.

Hverjir eiga rétt á greiðslujöfnun

Allir einstaklingar sem skulda verðtryggð lán með veði í fasteign hjá opinberum lánastofnunum, lífeyrissjóðum og fjármálafyrirtækjum sem hafa starfsleyfi á grundvelli laga um fjármálafyrirtæki hér á landi. Það skiptir með öðrum orðum ekki máli hvort lánin hafa verið tekin til öflunar íbúðarhúsnæðis eða til annarra þarfa. Fyrirtæki eiga ekki þennan rétt og rétturinn nær ekki til þeirra lána sem fengin hafa verið hjá öðrum einstaklingum eða lögaðilum sem ekki hafa starfsleyfi sem fjármálafyrirtæki.

Umsókn og gildistaka

Lögin tóku gildi þann 17.11 2008 og nú þegar er lántakendum heimilt að sækja um greiðslujöfnun hjá þeirri stofnun sem lánið var tekið hjá. Berist umsókn fyrir 25.11 2008 tekur hún gildi þegar á fyrstu gjalddögum í desember 2008 en framvegis ber að sækja um 11 dögum fyrir þann gjalddaga sem greiðslujöfnun skal hefjast á sbr. reglugerð [1059/2008](#). Ekki er um flókið ferli að ræða og skv. lögnum skal það vera lántakendum með öllu án kostnaðar. Rétt er einnig að hafa í huga að hægt er að afturkalla ósk um greiðslujöfnun hvenær sem er á lánstímanum.

Skilmálabreyting án kostnaðar

Þar sem um breytingu frá upphaflegum skilmálum lána er að ræða, þarf að ganga frá sérstöku skjali eða skilmálabreytingu og þinglýsa því. Það þýðir að þeir veðhafar sem eru fyrir aftan þá skuld sem greiðslujafna á, þurfa að gefa til þess heimild. Fjármálastofnanirnar sem lögin taka til munu létta þá

vinnu sín í milli en heimilda frá öðrum veðhöfum verður að leita með venjulegum hætti. Lánastofnanir munu leitast við að láta greiðslujöfnun koma til framkvæmda þó þinglýsingu skilmálabreytinga sé ekki lokið.

Lögin mæla fyrir um að greiðslujöfnun skuli vera lántakendum að kostnaðarlausu. Það þýðir að ekki er heimilt að innheimta gjöld vegna skilmálabreytinga eða vegna þinglýsingar þeirra.

Hvað um gengistryggðu lánin

Greiðslujöfnun tekur ekki til gengistryggðra lána, einungis verðtryggðra. Sú aðferðafræði sem lögin um hana byggja á gæti þó vel hentað til þess að taka á vaxandi greiðslubyrði af þeim en um það hefur ekki verið tekin nein ákvörðun.

2. Greiðsluerfiðleikar lántakenda Íbúðarlánasjóðs

Íbúðalánasjóður hefur nokkur úrræði sem hægt er að grípa til þegar lántakendur hjá sjóðnum eru komnir í greiðsluerfiðleika. Í svo kölluðum neyðarlögum nr. [125/2008](#) er sjóðnum veitt heimild til þess að kaupa eða endurfjármagna skuldabréf fjármálafyrirtækja sem tryggð eru með veði í íbúðarhúsnæði og er sú breyting felld inn í þá grein laganna sem fjallar um „Lánveitingar Íbúðalánasjóðs“. Stjórnvöld vinna að nánari útfærslu vegna hugsanlegrar yfirtöku þessara skuldabréfa en ekki hefur orðið að því ennþá. Hér á eftir er stuttlega gerð grein fyrir þeim fimm úrræðum sem Íbúðalánasjóður hefur til þess að mæta greiðsluerfiðleikum skuldara sinna. Jafnframt er unnið að lagabreytingum sem til þess að lengja megi í lánnum í allt að 30 ár.

Helstu úrræði í boði

Íbúðalánasjóður hefur langa reynslu af því að mæta greiðsluerfiðleikum lántakenda sinna. Vegna þeirrar kreppu sem á hefur skolið hefur þeim verið fjölgað og heimildir sjóðsins auknar.

Samningar um greiðsludreifingu gjaldfallinna skulda

Skuldari hefur samband við Íbúðarlánasjóð og gerir samning til að hámarki 18 mánaða. Innheimtuaðgerðir stöðvast sjálfkrafa við samninginn og miðað er við að skuldari greiði upp öll vanskil og áfallandi greiðslur á samningstímanum. Vanskilin greiðast mánaðarlega (greiðsludreifing). Ef ekki er staðið við samninginn fellur hann niður og innheimtuaðgerðir hefjast á ný. Tegundir þessara samninga eru þrjár og ráðast af því hvar vanskilainnheimta er stödd.

- Samningur um greiðsludreifingu fyrir greiðsluáskorun: Samið er um öll vanskil á samningsdegi og áfallandi greiðslur á samningstíma. Innheimtuaðgerðir stöðvast meðan staðið er við samninginn.
- Samningur um greiðsludreifingu eftir greiðsluáskorun: Greiða þarf gjalddaga sem eru að baki kröfu í greiðsluáskorun auk allra eldri gjalddaga og stöðvast þá innheimtuaðgerðir. M.ö.o. samningurinn tekur til allra vanskila á samningsdegi auk áfallandi gjalddaga á samningstíma. Innheimtukostnaður fyrir samningsgerð fellur ekki niður.

- Samningar um greiðsludreifingu eftir nauðungarsölubeiðni: Greiðslur koma eingöngu til greina og ekki eru gerðir samningar um annað. Til að Íbúðarlánasjóður afturkalli nauðungarsölubeiðni þarf að greiða þarf a.m.k. 50% þess sem í vanskilum er. Skiptir ekki máli á hvaða stigi uppboðsmálið er en þó er fyrstu fyrirtöku ekki frestað.

Vanskilum skuldbreytt í nýtt lán til 5 – 15 ára

Skuldari snýr sér til síns viðskiptabanka eða sparisjóðs sem fer yfir umsóknina og gerir tillögu til Íbúðarlánasjóðs um úrlausn. Skuldbreyting láns felst í því að breyta þeirri fjárhæð sem í vanskilum er í nýtt lán til allt að 5 – 15 ára. Skilyrði fyrir skuldbreytingu eru þessi:

1. Að greiðsluerfiðleikar stafi af óvæntum tímabundnum erfiðleikum vegna veikinda, slysa, minni atvinnu, atvinnuleysis eða af öðrum ófyrirséðum atvikum.
2. Að aðrir lánadrottnar umsækjanda samþykki einnig að veita aðstoð vegna greiðsluerfiðleika ef þörf er talin á því.
3. Að greiðslubyrði umsækjanda samkvæmt greiðslumati sé umfram greiðslugetu.
4. Að greiðslubyrði umsækjanda eftir skuldbreytingu og/eða frestun á greiðslum og/eða lengingu lánstíma rúmist innan greiðslugetu.

Ef ástæða greiðsluerfiðleika er tímabundin tekjulækkun skal í mati á greiðslugetu miða við tekjur umsækjanda áður en til tekjulækkunar kom. Skila þarf inn viðurkenndum fylgigögnum með umsókn um skuldbreytingu: Afrit af tveimur síðustu skattaskýrslum, afrit af launaseðlum síðustu þriggja mánaða, afrit gagna er veita upplýsingar um lífeyri, bætur, meðlög, barnabætur, húsaleigu og aðrar tekjur. Einnig skal skila inn afriti af síðasta greiðsluseðli allra lána umsækjanda, afriti af samningum við kröfuhafa og veðbókavottorði.

Frestun á lánagreiðslum (frysting) í allt að 3 ár

Skuldari snýr sér til síns banka, sparisjóðs eða Ráðgjafastofu heimilanna. Þessir aðilar koma umsókninni áfram til Íbúðarlánasjóðs. Ekki er hægt að sækja beint um hjá Íbúðarlánasjóði. Íbúðarlánasjóði er í framhaldinu heimilt að veita einstaklingum frestun á lánagreiðslum í allt að 3 ár. Einnig er heimilt að fresta greiðslum afborgana af höfuðstól þannig að eingöngu séu greiddir vextir og verðbætur af vöxtum. Eigi umsækjandi í verulegum greiðsluvanda og sé kominn í þrot með fjármál sín eða mál telst að öðru leyti umfangsmikið að mati fjármálastofnunar vísar hún umsókn til Ráðgjafarstofu um fjármál heimilanna. Að lokinni könnun Ráðgjafarstofu á málinu gerir hún tillögu til Íbúðarlánasjóðs og hlutaðeigandi fjármálastofnunar um úrlausn vandans. Skilyrði fyrir frestun greiðslna eru:

1. Að greiðsluerfiðleikar stafi af óvæntum tímabundnum erfiðleikum vegna veikinda, slysa, minni atvinnu, atvinnuleysis eða af öðrum ófyrirséðum atvikum.
2. Að aðrir lánadrottnar umsækjanda samþykki einnig að veita aðstoð vegna greiðsluerfiðleika
3. Að greiðslubyrði umsækjanda samkvæmt greiðslumati sé umfram greiðslugetu
4. Að greiðslubyrði umsækjanda eftir skuldbreytingu og/eða frestun á greiðslum rúmist innan greiðslugetu
5. Að lán sé í skilum

Ef ástæða greiðsluerfiðleika er tímabundin tekjulækkun skal í mati á greiðslugetu miða við tekjur umsækjanda áður en til tekjulækkunar kom. Skila þarf inn viðurkenndum fylgigögnum með umsókn um skuldbreytingu en þau eru: Afrit af tveimur síðustu skattaskýrslum, afrit af launaseðlum síðustu þriggja

mánaða, afrit gagna er veita upplýsingar um lífeyri, bætur, meðlög, barnabætur, húsaleigu og aðrar tekjur. Einnig skal skila inn afriti af síðast greiðsluseðli allra lána umsækjanda, afriti af samningum við kröfuhafa og veðbókavottorði.

Frestun vegna sölutregðu eignar við kaup á annarri eign

Skuldari snýr sér beint til Íbúðarlánasjóðs. Þeir sem hafa keypt fasteign en hefur ekki tekist að selja eign sem þeir eiga fyrir geta fengið frestun á greiðslu lána hjá Íbúðarlánasjóði. Frestunin nær til annarrar eða beggja eigna aðila. Sama rétt eiga þeir sem eru að byggja. Frestur er veittur í eitt ár í senn og eru skilyrði fyrir frestuninni þessi:

1. Fasteign hafi verið keypt eftir 1. júlí 2007
2. Reynt hafi verið að selja aðra eignina
3. Fjárhæð láns/lána að lokinni frystingu fari ekki yfir 90% af kaupverði/söluverði.

Þegar lán hefur verið fryst þarf ekki að greiða fastar afborganir. Þegar frystingu er aflétt bætast vextir og verðbætur við höfuðstólinn og greiðslubyrði er umreiknuð. Í bréfi til Íbúðarlánasjóðs skulu koma fram eftirfarandi upplýsingar:

- Ástæður þess að óskað er frystingar á lánum, s.s. hvenær eign var keypt
- Nafn, kennitala og heimilisfang umsækjanda/umsækjenda
- Eign sem verið er að selja (heimilisfang og fastanúmer)
- Keypt eign (heimilisfang og fastanúmer)
- Lán (lánsnúmer) sem óskað er eftir frystingu á.

Fylgigögn sem skulu fylgja með eru: Söluyfirlit frá fasteignasala, afrit af kaupsamningi nýrrar eignar/staðfesting á byggingarframkvæmdum, ef lán er frá annarri lánastofnun hvílir á undan láni Íbúðarlánasjóðs í veðröð þarf að fylgja nýjasti greiðsluseðill af því láni.

Lenging lána um allt að 15 ár

Skuldari snýr sér til síns banka, sparisjóðs eða Ráðgjafastofu heimilanna. Þessir aðilar koma umsókninni áfram til Íbúðarlánasjóðs. Ekki er hægt að sækja beint um hjá Íbúðarlánasjóði. Eigi umsækjandi í verulegum greiðsluvanda og sé kominn í þrot með fjármál sín eða mál telst að öðru leyti umfangsmikið að mati fjármálastofnunar vísar hún umsókn til Ráðgjafarstofu um fjármál heimilanna. Að lokinni könnun Ráðgjafarstofu um fjármál heimilanna á málinu gerir hún tillögu til Íbúðarlánasjóðs og hlutaðeigandi fjármálastofnunar um úrlausn vandans. Íbúðarlánasjóð er í framhaldinu heimilt að lengja upphaflegan lánstíma um allt að 15 ár þegar lántaki á í greiðsluerfiðleikum að ákveðnum skilyrðum uppfylltum. Þó má hámarkstími aldrei verða lengri en 55 ár. Skilyrði fyrir frestun greiðslna eru:

1. Að greiðsluerfiðleikar stafi af óvæntum tímabundnum erfiðleikum vegna veikinda, slysa, minni atvinnu, atvinnuleysis eða af öðrum ófyrirséðum atvikum.
2. Að aðrir lánadrottnar umsækjanda samþykki einnig að veita aðstoð vegna greiðsluerfiðleika
3. Að greiðslubyrði umsækjanda samkvæmt greiðslumati sé umfram greiðslugetu
4. Að greiðslubyrði umsækjanda eftir skuldbreytingu og/eða frestun á greiðslum rúmist innan greiðslugetu
5. Að lán sé í skilum

Ef ástæða greiðsluferfiðleika er tímabundin tekjulækkun skal í mati á greiðslugetu miða við tekjur umsækjanda áður en til tekjulækkunar kom. Skila þarf inn viðurkenndum fylgigögnum með umsókn um skuldbreytingu: Afrit af tveimur síðustu skattaskýrslum staðfestum að viðkomandi skattayfirvöldum eða löggiltum endurskoðenda, afrit af launaseðlum síðustu þriggja mánaða, afrit gagna er veita upplýsingar um lífeyri, bætur, meðlög, barnabætur, húsaleigu og aðrar tekjur. Einnig skal skila inn afriti af síðast greiðsluseðli allra lána umsækjanda, afriti af samningum við kröfuhafa og veðbókavottorði.

Nánari upplýsingar o.fl.

Í grænu símanúmeri félagsmálaráðuneytisins, **800-1190** má nálgast ýmsar upplýsingar er varða stöðu einstaklinga gagnvart Íbúðalánasjóði, bönkum og lánastofnunum. Símtölin eru endurgjaldslaus og þaðan má fá beint samband við velferðastofnanir sem veita upplýsingar vegna: Húsnæðislána, greiðsluferfiðleika, tryggingasjóðs innstæðueigenda og fjárfesta auk atvinnuleitar og atvinnuleysis. Til stendur að skoða þessi mál enn frekar á næstu vikum að sögn félagsmálaráðuneytisins og munu nýjar upplýsingar verða settar hér um leið og þær eru staðfestar af stjórnvöldum.

Gagnlegar slóðir og heimildir:

[Íbúðarlánasjóður / greiðsluferfiðleikar](#)

[Þjónustunet](#) félagsmálaráðuneytisins

[Ráðgjafastofnun](#) um fjármál heimilanna

Lög nr. [44/1998](#) um húsnæðismál

Reglugerð nr. [584/2001](#) um úrræði til að bregðast við greiðsluvanda vegna lána Íbúðalánasjóðs.

3. Greiðsluferfiðleikar lántakenda lífeyrissjóðanna

Landssamtök lífeyrissjóða hafa gefið út samræmd tilmæli til aðildarsjóða sinna um það hvernig koma megi til móts við lántakendur í greiðsluferfiðleikum með lífeyrissjóðslán sín. Flestir sjóðanna hafa heimasíður sem geyma leiðbeiningar og upplýsingar til sjóðfélaga og þær síður er að finna [HÉR](#).

Helstu úrræði í boði

Því er beint til sjóðanna að þeir beiti m.a. eftirfarandi úrræðum:

Frysting lána

Þjóði upp á 6-12 mánaða „frystingu“ lífeyrissjóðslána þ.e. tímabundna ívilnum með breytingu á lánaskilmálum.

Skilmálabreyting

Þeir verði áfram sveigjanlegir gagnvart þeim sem lenda í greiðsluferfiðleikum og þjóði upp á breytta lánaskilmála hér eftir sem hingað til. Í því getur falist:

- Að vanskil verði lögð við höfuðstól.
- Lánstími verði lengdur í allt að 40 ár frá útgáfu skuldabréfsins.

- Gjaldþögum verði fækkað eða fjölgað (sumir lífeyrissjóðir leyfa ekki færri en fjóra gjaldþaga á ári en aðrir leyfa allt niður í tvo gjaldþaga á ári).
- Veittur verði greiðslufrestir (innheimtuaðgerðir frestast en dráttarvextir falla á skuld sem gjaldfellur).
- Heimiluð verði tímabundin skipting vaxta- og höfuðstólsgreiðslna. Taka ber þó fram að sumir lífeyrissjóðir hafa hingað til ekki heimilað þetta.

Öll þessi úrræði eru þess eðlis að útbúa þarf skilmálabreytingu og þinglýsa henni. Samþykki síðari veðhafa er krafist ef skilmálabreyting getur haft áhrif á rétt hans. Stimpilgjald fellur aðeins á þegar vanskil eru lögð við höfuðstól. Ef fallist er á að leggja vanskil við höfuðstól þarf að gæta að veðmörkum þannig að reynt sé að virða 65-75% veðmörk. Þetta þarf að hafa í huga þegar verið er að veita greiðslufresti og vanskil safnast upp.

Samráð við Ráðgjafarstofu

Landssamtökin leggja til, að lífeyrissjóðirnir taki upp nánara samstarf við Ráðgjafarstofu um fjármál heimilanna og beini því til sjóðfélaga í greiðsluvandræðum að leita til hennar eftir aðstoð til að fá heildstæða mynd af stöðu sinni og hvað sé til ráða.

Miðlun upplýsinga og leiðbeiningar

Því er beit til sjóðanna að þeir auki upplýsingamiðlun gagnvart þeim sem lenda í vanskilum eða eru sjálfir að kanna möguleika sína til að komast hjá vanskilum. Það megi gera með því að

- birta aðgengilegar upplýsingar og skýringar á heimasíðu lífeyrissjóða þar sem gerð er grein fyrir mismunandi skilmálabreytingum.
- efla reiknivélar á heimasíðum sjóðanna þannig að fólk geti metið betur hvaða áhrif skilmálabreyting hefur á greiðsluflæði skuldabréfs í framtíðinni.
- Að þeir horfi til stærri hóps en þess sem þegar er kominn í verulegan greiðsluvanda.

Hverjir skuli einkum eiga rétt á aðstoð

Eins og fyrr segir er um tilmæli að ræða frá Landssamtökum lífeyrissjóða en sá hópur sem sérstakur starfshópur á vegum samtakanna telur að ætti einkum að eiga rétt á aðstoð er eftirfarandi:

- Þeir sem sjá fram á mikla kjaraskerðingu, til dæmis vegna atvinnuleysis eða tekjusamdráttar fjölskyldunnar. Tekjusamdrátturinn getur verið tímabundinn eða varanlegur.
- Eru þegar komnir í greiðsluvanda, til dæmis vegna þess að afborganir gjaldeyrislána hækka gríðarlega mikið.
- Sitja uppi með tvær fasteignir og há lán vegna þess.
- Eru komnir eru í verulegan greiðsluvanda. Þetta á til dæmis við um þá sem hafa ítrekað lent í vanskilum síðustu misserin en sjá að við breyttar efnahagsaðstæður geta þeir ekki lengur unnið úr vandanum án utanaðkomandi aðgerða og aðstoðar.
- Þeir sem missa húsnæðið á nauðungarsölu en rætt var á vettvangi starfshópsins hvort lífeyrissjóðir ættu að leita eftir heimild til að leigja fólk í slíkri stöðu húsnæðið þannig að heimilishaldinu yrði sem minnst raskað. Slík heimild er ekki til staðar nú.